

2012. URL: http://research.icmpd.org/fileadmin/Research-Website/Project_material/PROSINT/Reports/WP1_CompRep_Final_Submitted.pdf.

4. Гальків Л.І. Статистичне оцінювання міграційних процесів в Україні у контексті втрат людського капіталу. Науковий вісник НЛТУ України. 2010. Вип. 20 (5). С. 124-131.

УДК 346.5:63.002.6(043.2)

Усенко А.А., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

**СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНІСТЮ ХАРЧОВИХ
ПРОДУКТІВ HAZARD ANALYSIS
AND CRITICAL CONTROL POINTS (НАССР)
В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ
ISO 22000:2005 – АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ**

Вимоги до безпечності та якості харчових продуктів вважалися особливо актуальними в усі часи, адже недотримання цих вимог може завдати шкоди найважливішому – життю і здоров'ю людини, які визначені Конституцією України найвищою соціальною цінністю [1, с. 1].

Разом із тим, вирішення цих питань пов'язано не тільки з контролем якості кінцевого продукту, але й моніторингом виробничих процесів по усьому ланцюгу виробництва для своєчасного виявлення небезпечної продукції. Така система контролю отримала назву Hazard analysis and critical control points (НАССР) – це система яка ідентифікує, оцінює і контролює небезпечні фактори, що є визначальними для безпечності харчових продуктів.

У доповіді розглядаються особливості системи аналізу ризиків та критичних контрольних точок (НАССР) як фактора безпеки харчових продуктів. Порівнюються принципи НАССР, сформульовані в стандарті ISO 22000:2005 [2], в документах Комісії з харчових продуктів (Комісія Codex Alimentations Commission [3]), а також відповідно до українського нормативного документа «Вимоги щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)», що затверджений Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.10.2012 р. №590, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 09.10.2012 р. за №1704/22016. Порівняння проводиться з метою встановлення відповідності української системи НАССР міжнародним правилам, зокрема стандарту ISO 22000:2005.

Стандарт ISO 22000:2005 визначає вимоги до системи управління безпечністю харчових продуктів, коли організація в харчовому ланцюзі

повинна продемонструвати свою здатність забезпечити безпечність їжі під час споживання людиною. Він застосовується до всіх організацій, незалежно від їх розміру, які беруть участь у будь-якому аспекті харчового ланцюга і хочуть впроваджувати системи, які послідовно забезпечують безпечну продукцію. ISO 22000:2005 визначає вимоги до організації.

Цей стандарт поєднує в собі принципи НАССР та практичні кроки, розроблені в Кодексі Комісії з харчових продуктів [3]. Використовуючи вимоги перевірки, він поєднує програми попередніх умов з планом НАССР. Аналіз небезпек є запорукою ефективної системи управління безпечністю харчових продуктів, оскільки її впровадження допомагає систематизувати знання, необхідні для створення ефективної комбінації контрольних заходів. Цей стандарт вимагає ідентифікації та оцінки всіх небезпек, які можна обґрунтовано очікувати в ланцюзі виробництва та споживання продуктів харчування, включаючи небезпеки, які можуть бути пов'язані з типом використовуваного процесу або обладнання. Таким чином, він надає засоби для ідентифікації та документування причин контролю саме певних визначених небезпек.

Розробники ISO 22000:2005 вважають, що принципи Кодексу та стандарту є послідовними. Порівняємо ці позиції:

ПРИНЦИП 1. Проведення аналізу небезпек.

ISO 22000: 2005: 7.4. Аналіз небезпек. Ідентифікація небезпек та визначення прийнятних рівнів. Оцінка небезпеки. 7.4.4. Вибір та оцінка заходів контролю.

ПРИНЦИП 2. Визначення критичних контрольних точок (ККТ).

ISO 22000: 2005: 7.6.2. Ідентифікація критичних контрольних точок (ККТ).

ПРИНЦИП 3. Встановлення критичних меж.

ISO 22000: 2005: 7.6.3. Визначення критичних меж для ККТ

ПРИНЦИП 4. Створення системи для моніторингу контролю ККТ.

ISO 22000: 2005: 7.6.4. Системи моніторингу ККТ.

ПРИНЦИП 5. Визначення коригувальних дій, які повинні бути виконані, коли моніторинг показує, що певна ККТ не знаходиться під контролем.

ISO 22000: 2005: 7.6.5. Дії у разі перевищення критичних меж.

ПРИНЦИП 6. Встановлення процедур для верифікації, ефективної роботи НАССР.

ISO 22000: 2005: 7.8. Планування верифікації.

ПРИНЦИП 7. Визначення документації, що стосується всіх процедур і записів, що відповідають цим принципам та їх застосуванню.

ISO 22000: 2005: 4.2. Вимоги до документації. 7.7. Оновлення попередньої інформації та документів, зазначених у програмах попередніх вимог та плану НАССР.

Разом із тим, принципи української системи НАССР загалом відповідають принципам, сформульованим у Кодексі Комісії з харчових продуктів, а через нього – і міжнародному стандарту ISO 22000: 2005. Це означає, що законодавство України гарантує, що відповідно до неї харчові продукти, що походять з України, відповідають міжнародним вимогам щодо контролю його виробництва. Гарантією цього є система заходів контролю, які передбачені Законом України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тварин, здоров'я та благополуччя тварин».

Література

1. Галкіна О.М. Адміністративно-правові засади забезпечення безпечності та якості харчових продуктів в Україні: автореф. дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / О.М. Галкіна. – Х., 2017. – 23 с.

2. ISO 22000:2005. Food safety management systems – Requirements for any organization in the food chain. **Electronic access:** <https://www.iso.org/standard/35466.html>

3. Codex Alimentations Food Hygiene Basic Texts. Food and Agricultural Organization of the United Nations, World Health Organization. **Electronic access:** <http://www.fao.org/docrep/005/y1579e/y1579e00.htm>

УДК 342.7(043.2)

Устинова І.П., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

Аналіз управління публічними фінансами в Україні дає змогу виявити такі проблеми застосування правових форм управління: 1) правова база, що регламентує управління публічними фінансами в Україні, на сьогодні не структурована, не створено єдиного простору адміністративно-правового регулювання управління публічними фінансами; 2) потребують удосконалення норми, що встановлюють відповідні процедури; 3) не встановлено на законодавчому рівні поняття бюджетного адміністрування. З огляду на вищевикладене цілком обґрунтованою виглядає необхідність розробки пропозицій щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання управління у сфері публічних фінансів.

Термін «адміністрування» було введено в науковий обіг порівняно недавно, найбільшого поширення він набув серед представників фінансової науки, а також на межі адміністративного та фінансового права. Поняття «адміністрування» у фінансовом законодавстві, зокрема Податковим кодексом України, визначено як адміністрування податків,